

Non fert ullum iectum illaesa felicitas; at ubi assidua fuit
 cum incommodis suis rixa, callum per injurias ducit, nec
 ulli malo cedit. Sed etiamsi ceciderit, de genu pugnat.
 Miraris tu, si Deus ille bonorum amantissimus, qui illos
 quam optimos esse atque excellentissimos vult, fortunam
 illis cum qua exerceantur assignat? Ego vero non miror,
 si quando impetum capiunt dii, spectandi magnos viros
 collectantes cum aliqua calamitate. Nobis interdum voluptati
 est, si adolescens constantis animi irruentem feram venabulo
 exceptit, si leonis incursum interritus pertulit: tantoque
 spectaculum est gratius, quanto id honestior fecit. Non
 sunt ista, quae possunt deorum in se vultum convertere,
 sed puerilia, et humanae oblectamenta levitatis. Ecce specta-
 culum dignum, ad quod respiciat intentus operi suo Deus:
 ecce par Deo dignum, vir fortis cum mala fortuna compositus,
 utique si et provocavit. Non video, inquam, quid habeat
 in terris Jupiter pulchrius, si convertere animum velit, quam
 ut spectet Catonem, jam partibus non semel fractis, stantem
 nihilominus inter ruinas publicas rectum. Licet, inquit, omnia
 in unius ditionem concederint, custodiantur legionibus terrae,
 classibus maria, Caesarianus portas miles obsideat: Cato
 qua exeat, habet. Una manu latam libertati viam faciet.
 Ferrum istud, etiam civili bello purum et innoxium, bonas
 tandem ac nobiles edet operas: libertatem, quam patriae
 non potuit, Catoni dabit. Aggredere anime diu meditatum
 opus: eripe te rebus humanis. Jam Petreius et Juba concur-
 rerunt, jacentque alter alterius manu caesi. Fortis et egregia
 fati conventio: sed quae non deceat magnitudinem nostram.
 Tam turpe est Catoni, mortem ab ullo petere, quam vitam.
 Liquet mihi, cum magno spectasse gaudio deos, quum jam
 ille vir, acerrimus sui vindex, alienae saluti consultit, et
 instruit discedentium fugam: dum etiam studia nocte ultima
 tractat, dum gladium sacro pectori infigit, dum viscera
 spargit, et illam sanctissimam animam, indignaque quae